

Bild 1

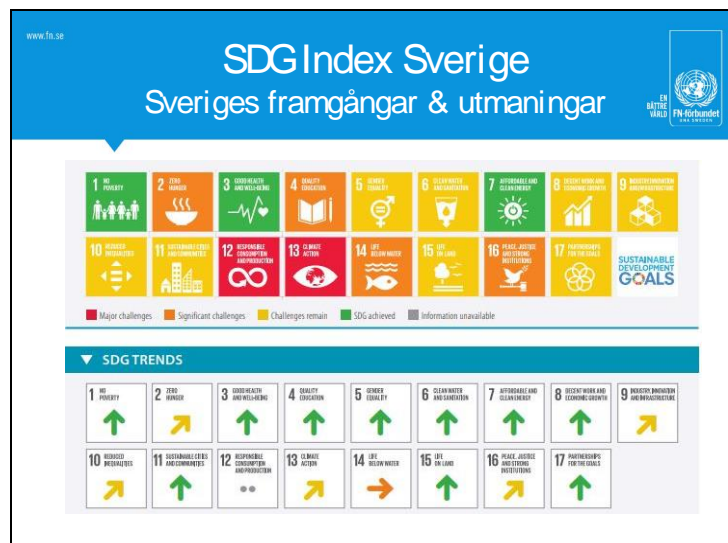
Bild 11 - Hur går det för Sverige?

SDG Index Report 2019 släpptes i juli 2019, <http://www.sdgindex.org/>. I rapporten har de listat hur det går för olika grupper av länder, men även rankat enskilda länder för att visa hur de ligger till och vad de behöver fokusera på. Rapporten är tänkt som en guide för prioriteringar, och förtydligar vad ländernas regeringar behöver fokusera mer på. Rapporten är inte del av en officiell uppföljning av de globala målen, utan har sammanställts av *Sustainable Development Solutions Network, SDSN*. Det är ett nätverk av forskare och akademiker som leds av Jeffrey Sachs (världsberömd professor i ekonomi, ledare inom hållbar utveckling, senior FN-rådgivare, bästsäljande författare och kolumnist. Han har också rankats som en av världens mest inflytelserika ekonomer av flera olika tidningar). Även Johan Rockström (professor i miljövetenskap, författare, agronom och miljövetare) är en del av nätverket, bland många andra. De var involverade i framtagandet av agendan och de globala målen, och försöker nu stödja beslutsfattare när det kommer till prioriteringar genom att släppa sådana här rapporter.

Enligt denna rapport så var Sverige det enskilda land som låg bäst till år 2017. I 2019:s rapport ligger Sverige inte längre på en första plats men däremot fortfarande i topp tillsammans med Danmark och Finland.

Det innebär att vi är ett av de länder med bäst förutsättningar för att nå Agenda 2030 och de globala målen. Det innebär **inte** att vi inte har mycket att göra, eller att vi är bäst på allt vi gör. Sverige har mycket att göra under de kommande åren för att vi ska kunna nå de globala målen. På en skala från 1 till 100 så fick Sverige 85,6 år 2017, och 85 år 2018/2019. Detta betyder att vi är 85,6 respektive 85 % på väg till att uppnå det bästa möjliga resultatet.

Bild 2

Bild 12 - SDG Index Sverige, Framgångar & Utmaningar

Bilden visar hur det går och har gått för Sverige med de globala målen enligt SDSN:s index. De gröna och ljusgula målen på denna bild visar att Sverige visar bra resultat för dessa mål. De orangea och röda målen är mål som Sverige har utmaningar med och behöver jobba extra med. Färgerna på kartan symboliserar att: de mål där alla delmål ligger helt i fas med planen för att bli uppnådda till år 2030 har fått färgen grön. De mål där de flesta delmålen är gröna, men några få inte är det, har fått färgen gul. De mål som har några delmål där vi har kommit ganska långt, men flera delmål där vi har väldigt mycket kvar att göra har fått färgen orange och de mål där alla delmål behöver mycket arbete för att uppnås har fått färgen röd.

Exempel på Sveriges framgångar:

Det vi se här är alltså Sveriges framgångar. Grönt innebär att vi ligger i fas och gult att det sker måttliga förbättringar på området men att vi inte är i hamn.

Exempel på Sveriges utmaningar:

Mål 2: Titeln på målet blir i detta fall missvisande. Det handlar egentligen inte bara om "ingen hunger", det handlar om felnäring. Det stora problemet i Sverige är alltså inte att befolkningen är undernärd utan att den är felnärd. I Sverige ökar andelen människor som diagnostiseras för fetma.

Mål 4: Denna markering i orange får Sverige på grund av släpande prestation i vetenskapliga ämnen och för att en hög andel av unga i socio-ekonomiskt utsatta områden inte klarar sätta mål i skolan. Det visar alltså på att insatser behöver göras för att dessa resultat ska höjas.

Mål 12: När det gäller hållbar konsumtion räcker det inte med att städa upp hemma och stöka ner någon annanstans. Ett av våra stora problem här är att vi importerar många varor där produktionen bidrar till bland annat höga svaveldioxid- och kväveutsläpp i andra länder,

vilket skapar stora miljöproblem. Ett annat stort problem är elektronikavfall i kg per person. Om vi menar allvar med de globala målen är hållbar konsumtion och produktion en fråga som fler måste våga ta i.

Mål 13: Under mål 12 är det svavel- och kväveutsläpp som ställer till det. Under mål 13 om klimatförändringar är det koldioxidutsläpp. Även här är ett stort problem de så kallade importerade koldioxidutsläppen. Förutom det är även energi-relaterade koldioxidutsläpp per person i Sverige så pass höga att de bedöms innebära omfattande utmaningar.

Mål 14: Det här är det målet av dem alla där utvecklingen bedöms vara svårast. Det beror primärt på att fiskebestånden fortsätter att minska och att kvalitén på vattnet ständigt försämras.

Mål 16: Vår stora utmaning när det gäller mål 16 är vapenexporten. Det är en enorm målkonflikt för Sverige. Så länge vapenexporten finns kommer Sverige inte att kunna nå mål 16.

The slide features a blue header with the text 'AGENDA 2030-delegationen' and the website 'www.fu.se'. On the right side of the header is the logo for 'EN VÄRD EN FÖRHANDLET ÅR 2017' and the United Nations emblem. The main content area is white and contains a bulleted list on the left and a circular logo with the text 'AGENDA 2030-delegationen' on the right.

- Agenda 2030-delegationen
- Visar huruvida Sverige uppfyller målen och delmålen
- Handlingsplan för uppfyllelse av globala målen
- Delegationen har identifierat 6 tvärsektoriella prioriterade områden där Sverige har utmaningar

Bild 13: Agenda 2030-delegationen

Agenda 2030-delegationen hade i uppdrag att i en rapport senast 31 maj 2017 redovisa en helhetsbild av i vilken utsträckning Sverige uppfyllt de globala målen och delmålen för Agenda 2030. Senast den 1 mars 2018 skulle delegationen lämna kompletterande förslag på åtgärder och 11 mars 2019 lämna ytterligare förslag till handling för Sverige. Delegationen lämnade i sin rapport från 2019 sex prioriterade områden inom vilka Sveriges utmaningar är som störst, där de globala målen står still eller helt enkelt går bakåt.

Agenda 2030 delegationen identifierade Sveriges sex mest prioriterade arbetsområden:

- Att stärka kunskap och innovation
- Att arbeta för ett mer jämlikt och jämställt samhälle
- Att arbeta för att utveckla hållbara städer
- Att stärka näringslivet med hållbara affärsmodeller
- Att arbeta för en samhällsnyttig och cirkulär ekonomi
- Att öka utbudet av hållbara och hälsosamma livsmedel

Kommande slides visar mer ingående vilka mål dessa indikationer kan kopplas till. Vad Sverige behöver åtgärda och varför det går dåligt för Sverige inom just de områdena?

Bild 4

www.fu.se

Prioriterade områden för Sverige

Stärkt kunskap och innovation

EN BÄTTRE VÄRD EN FÖRHANDLET

4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA

- Sverige har ett bra utbildningssystem
- Bristande likvärdighet mellan skolor
- Kunskapskillnader mellan pojkar och flickor
- Lärarbrist och brist på lärarkompetens
- Säkerställa en inkluderade och likvärdig utbildning av god kvalitet
- Främja livslångt lärande för alla

Bild 14: Stärkt kunskap och innovation

Agenda 2030-delegationen har identifierat att Sverige behöver arbeta för att stärka kunskapen och innovationen hos landets medborgare och därmed arbeta med mål 4: God utbildning för alla. I dagsläget har Sverige ett bra uppbyggt utbildningssystem för barn, ungdomar och vuxna. Där elever erbjuds gratis utbildning med en generellt sett hög utbildningsnivå.

Agenda 2030-delegationen ansåg däremot att det finns flera brister i skolsystemet. Som bland annat att det krav från skollagen att all utbildning skall vara likvärdig, inte uppfylls. I dagsläget finns det tydliga resultatskillnader mellan olika grundskolor. Men även kunskapskillnader mellan pojkar och flickor. Det anses även vara problematisk med den lärarbrist och utbildade lärare som i dagsläget finns.

Sverige behöver därför arbeta med att säkerställa en inkluderade och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

www.fu.se

Prioriterade områden för Sverige

Et jämlikt och jämställt samhälle

- Minskad ojämlikhet inom och mellan länder
- Sverige ett av världens mest jämlika länder
- Det OECD land där den ekonomiska ojämlikheten ökar mest
- Bostads och arbetsmarknadssegregation
- Kritik mot efterlevnad av mänskliga rättigheter

10 MINSKAD OJÄMLIKHET

EN AV DE 17 MÅLEN I FN-FÖRHÄLLET

Bild 15: Ett jämlikt och jämställt samhälle

Agenda 2030-delegationen identifierar även att Sverige behöver arbeta med att stärka resurser för ett mer jämlikt och jämställt samhälle. Där fokus bör ligga på att minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Ojämlikheten är på flera delar av världen hög men trots det är Sverige ett av de mest jämlika länderna i världen. Regeringsformen slår fast att det allmänna ska verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara. Det allmänna ska även motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilda som person.

Den inkomstbaserade ojämlikheten i Sverige är fortsatt låg, men samtidigt är Sverige det OECD land där den ekonomiska ojämlikheten ökar mest. Tillsammans med detta finns det även ojämlikheter mellan grupper gällande faktorer som hälsa, utbildning, bostad och arbete.

Sverige har även fått återkommande kritik från internationella organ som granskar Sveriges efterlevnad av konventionsåtaganden om mänskliga rättigheter om brister gentemot minoritetsbefolkningars rättigheter och även efterlevnaden av barnkonventionen. För att åtgärda den kritik som riktats mot Sverige har regeringen presenterat en strategi för hur nationell lagstiftning skall stämma överens med barnkonventionen och även gjort en översyn av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk för att säkra efterlevnaden av ett jämlikt och jämställt samhälle.

www.fu.se

Prioriterade områden för Sverige

Hållbara städer

- Göra städer inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara
- Urbanisering → höga födelsetal & migration
- Bostadsbrist och bostadssegregation
- Städers ökande klimat- och miljöpåverkan
- Behov av ökning av kollektivtrafik & gång- och cykelvägar

EN AV DE 17 MÅLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Bild 16: Hållbara städer

Agenda 2030-delegationen har identifierat att Sverige behöver arbeta för att skapa mer hållbara städer. Det innebär att man skall fokusera på att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Större delen av den svenska befolkningen bor i eller runtomkring en stad eller tätort. Urbaniseringen som tidigare handlat om flytt från land till stad förklaras nu bero på höga födelsetal och migration. Städer är ofta den plats där innovationer sker vilket i sin tur också genererar i ekonomisk tillväxt, men samtidigt kan bidra till ökade sociala klyftor och påfrestningar på ekosystemet.

Det finns en betydande bostadssegregation i städerna och bostadsbrist i alla landets delar. OECD har pekat på att bostadsmarknaden tillsammans med en ökande skuldsättning är en utmaning för Sverige. Därför rekommenderar delegationen att Sverige ökar samarbetet mellan nationella och lokala myndigheter gällande markplanering, ökade incitament för kommuner att bygga bostäder, förenklade processer samt en översyn av hyresmarknaden för att öka rörligheten och minska segregationen.

I takt med att allt fler människor flyttar till städer och tätorter rekommenderar delegationen en utbyggnad av kollektivtrafiken och en ökning av fungerande gång- och cykelvägar. Just för att i de storstäder som har högre lönenivåer finns klimatutsläppnivåer som ligger över snittet. Anledningen är hög konsumtionsnivå av mat, resor och kläder. Men däremot ligger ofta utsläppen för uppvärmning lägre. Hållbar konsumtion och hållbar stadsutveckling är därmed nära förknippade.

Bild 7

www.fu.se

Prioriterade områden för Sverige

En samhällsnyttig och cirkulär ekonomi
Ett starkt näringsliv med
hållbara affärsmodeller

- Hållbara konsumtions- och produktionsmönster
- Höga konsumtionsbaserade utsläpp
- Importerade varor med låga hållbarhetskrav och utsläpp av farliga ämnen
- Omställning från linjär → cirkulär ekonomi

12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Bild 17: En samhällsnyttig och cirkulär ekonomi

Sverige behöver arbeta med att säkerställa hållbara konsumtion- och produktionsmönster för att sträva efter målbilden om en samhällsnyttig och cirkulär ekonomi. Mål 12: Om hållbar konsumtion och produktion har identifierats av OECD som det globala målet där Sverige har störst utmaningar. Den höga svenska konsumtionen har inverkan både nationellt och globalt. Just på grund utav den stora andelen varor och produkter som konsumeras i Sverige.

När det gäller hållbar konsumtion fungerar det inte att städa upp hemma och stöka ner någon annanstans. Ett av våra stora problem här är att vi importerar många varor där produktionen bidrar till bland annat höga svaveldioxid- och kväveutsläpp i andra länder, vilket skapar stora miljöproblem. Ett annat stort problem är elektronikavfall i kg per person. Om vi menar allvar med de globala målen är hållbar konsumtion och produktion en fråga som fler måste våga ta i. Sverige behöver därför genomgå en omställning från en linjär ekonomi till en cirkulär ekonomi. En cirkulär ekonomi främjar resurseffektiv användning, återanvändning och återvinning av produkter och material. Detta är något den svenska befolkningen tillsammans med världen behöver arbeta med för att implementera i sitt levnadssätt.

Bild 8

www.fu.se

Prioriterade områden för Sverige

En samhällsnyttig och cirkulär ekonomi

EN AV DE 17 MÅLEN I FN-FÖRHÅNDET

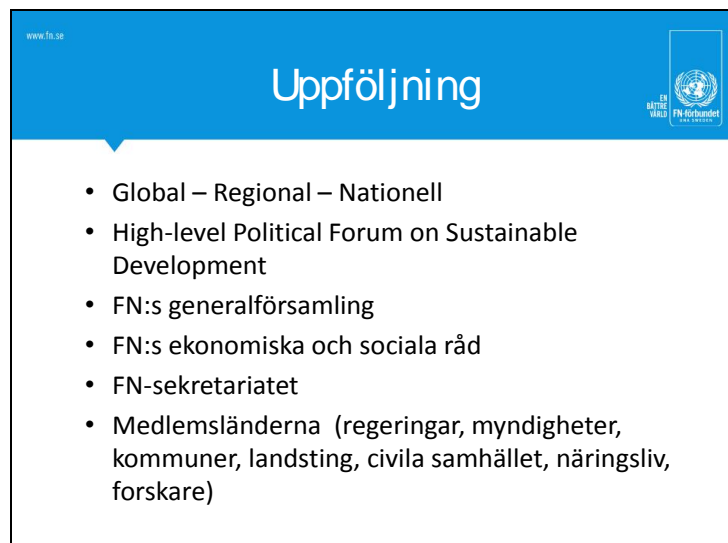
- Svenska konsumtionsmönster bidrar till utsläpp av växthusgaser
- Utmaningar för ekosystem till följd av klimatförändringarna
- Klimatförändringarna utgör en risk för konflikter och storskalig ofrivillig migration på global nivå

13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Bild 18: Ett starkt näringsliv med hållbara affärsmodeller

Agenda 2030 delegationen menar att behöver vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa de aktuella klimatförändringarna. I Parisavtalet fastslogs målet att hålla den globala uppvärmningen långt under två grader med ambition att den ska stanna vid 1,5 grader. Sverige ligger relativt långt fram i klimatomställning, men Parisavtalet förutsätter snabbare utsläppsminskningar från de industrialiserade länderna men även bidrag till finansiering av utsläppsminskningar och klimatanpassning i utvecklingsländer.

Konsumtionsbaserade utsläpp i Sverige är cirka 11 ton per person varje år. För att nå klimatmålet måste det sänkas till mellan ett till två ton per person. Trots att utsläppen av växthusgaser i Sverige sedan 1990 minskat med 25% har de totala utsläppen för svensk konsumtion inte gjort det. Anledningen är att man i beräkningen inkluderar utsläpp från varor och tjänster som används i Sverige oavsett var utsläppen sker.

Bild 19 – Uppföljning

Medlemsländerna: Ansvaret för att verkställa Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling ligger framför allt på respektive land.

Den nationella uppföljningen står berörd regering för i samverkan med myndigheter.

Den regionala uppföljningen står FN:s regionala och ekonomiska kommissioner för, men även organisationer som EU (Europeiska Unionen) och AU (Afrikanska Unionen).

FN ansvarar även för den globala uppföljningen. Frågan är om det blir en uppföljning eller granskning. Det senare motsätter sig flera regeringar.

High-level Political Forum on Sustainable Development (HLPF) Vart fjärde år ska stats- och regeringschefer mötas i generalförsamlingen för att på högsta politiska nivå driva på förverkligandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Varje år träffas detta forum på ett möte som Ekonomiska och sociala rådet (ECOSOC) anordnar, då på en "lägre" politisk nivå med kanske andra statsråd och representanter för departement och myndigheter.

Bild 10

www.fn.se

Ranking

- Sverige Index Score 2019: 85
- Detta betyder att Sverige överlag är 85% på vägen att nå det bästa resultatet .
- Topp 20 är OECD-länder.
- De länder som är längst ifrån att nå globala målen är Demokratiska republiken Kongo, Chad och Centralafrikanska republiken (39,1).

Bild 20 – Ranking

Läs slide.

Om intresse finns: Diskutera varför ni tror att länder som Sverige ligger så bra till, och även varför länder som DR Kongo ligger så dåligt till.

Bild 11

www.fn.se

Måluppfyllelse

Country	SDG																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Poland	99.9	61.2	87.6	94.4	71.1	82.0	89.7	84.4	54.9	53.7	78.5	73.7	89.2	43.7	92.0	81.4	53.4
Portugal	98.7	56.0	92.1	95.5	80.7	87.0	94.6	82.3	56.1	57.3	84.4	54.8	91.5	51.8	73.4	84.1	58.7
Qatar	na	59.7	87.7	86.4	57.6	54.0	88.2	73.9	56.9	na	35.5	58.0	49.9	45.5	59.6	81.3	69.0
Romania	98.8	58.0	80.6	84.2	64.5	78.0	89.0	80.4	41.3	30.0	81.3	71.9	95.2	53.3	84.3	76.1	69.5
Russian Federation	100.0	45.6	78.1	97.2	67.2	89.0	91.2	75.5	50.1	54.0	82.3	69.1	82.2	42.5	66.2	50.6	65.4
Rwanda	17.1	51.7	60.0	60.9	80.5	56.2	11.1	69.8	15.7	27.3	58.6	95.8	98.6	na	66.5	70.9	57.1
São Tomé and Príncipe	37.8	64.7	62.0	84.7	45.2	66.6	38.5	66.8	16.8	90.7	84.0	94.9	89.6	79.4	57.4	77.3	56.8
Saudi Arabia	na	45.6	81.6	97.6	39.1	53.8	89.2	72.6	57.5	na	40.6	56.7	59.7	55.7	47.1	68.5	73.4
Senegal	29.3	53.7	54.3	37.1	53.1	57.8	52.8	73.1	15.5	52.5	58.4	95.0	94.8	52.2	74.9	59.8	60.0
Serbia	99.4	63.5	84.2	94.3	57.8	75.7	84.9	71.5	42.4	72.4	71.8	83.7	85.0	na	49.5	73.4	82.1
Sierra Leone	23.2	46.9	26.7	52.2	44.9	38.9	6.2	62.7	6.1	69.4	46.7	95.7	98.4	60.5	65.6	50.8	42.2
Singapore	98.4	71.8	95.0	99.6	68.5	89.0	94.7	71.9	85.6	na	94.7	35.0	50.5	15.2	27.4	88.5	35.6
Slovak Republic	98.2	68.8	88.0	83.8	68.9	84.4	92.2	80.7	49.7	83.5	82.0	65.0	77.2	na	86.9	79.9	55.1
Slovenia	99.7	64.6	92.7	96.6	75.3	82.4	93.6	84.7	61.0	100.0	85.9	60.8	91.2	33.3	82.5	88.1	57.6
South Africa	49.9	52.5	48.7	78.1	80.1	67.0	79.0	61.2	45.0	0.0	77.9	68.8	87.0	56.5	59.1	54.9	79.5
Spain	98.1	56.2	95.4	95.4	82.7	88.1	94.7	75.2	68.1	69.2	89.1	53.4	93.3	59.4	65.4	80.6	59.1
Sri Lanka	91.2	52.7	79.5	97.2	48.6	65.8	64.7	82.8	17.2	36.4	80.6	77.9	92.3	55.7	63.4	67.3	46.0
Sudan	36.0	19.0	52.0	30.3	37.3	33.0	50.6	52.4	15.0	65.6	41.3	93.4	98.7	66.4	60.5	56.3	65.3
Suriname	56.0	55.7	70.4	70.2	66.5	71.3	86.5	74.5	23.9	na	79.3	79.8	79.1	71.2	71.3	70.6	76.1
Sweden	99.0	63.3	97.8	99.3	88.9	93.5	98.7	83.5	91.7	100.0	90.3	52.2	87.2	42.3	75.2	83.8	98.2

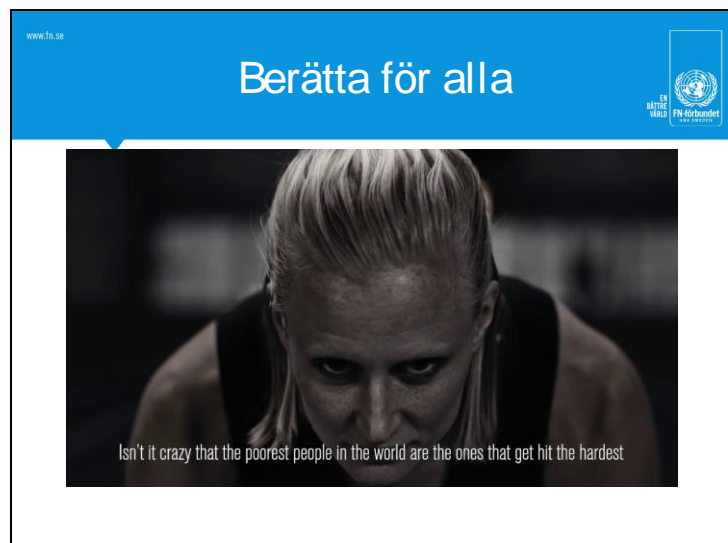
Bild 21 – Måluppfyllelse

Fördjupning på hur länder ligger till på varje mål, Sverige ser ni längst ner.

Kan ni se vilket mål som Sverige har mest kvar att jobba med?

Om intresse finns, välj ett annat land och jämför med Sverige.

Bild 12

Bild 22 – Berätta för alla

<https://www.youtube.com/watch?v=7IRLWlnalT8>

Kolla på filmen.

www.fu.se

Diskussionsfrågor

- 1. De fattigaste i världen drabbas hårdast av klimatförändringar, konflikter och orättvisor, trots att de har bidragit minst till problemen. Varför tror ni att det är så?
- 2. Vi är den första generationen som kan utrota extrem fattigdom. Vilka andra positiva effekter kan det leda till?
- 3. Vi är den sista generationen som kan rädda vår planet. Vad kan vi göra för att få andra i vår omgivning att inse det och börja hjälpa till?
- 4. Vad kan din skola göra för att uppfylla målen?
- 5. Vad kan du göra lokalt för att hjälpa till att uppfylla målen?

Bild 23 – Diskussionsfrågor för "Berätta för alla"

1. De fattigaste i världen drabbas hårdast av klimatförändringar, konflikter och orättvisor, trots att de har bidragit minst till problemen. Varför tror ni att det är så?
2. Vi är den första generationen som kan utrota extrem fattigdom. Vilka andra positiva effekter kan det leda till?
3. Vi är den sista generationen som kan rädda vår planet. Vad kan vi göra för att få andra i vår omgivning att inse det och börja hjälpa till?
4. Vad kan din skola göra för att uppfylla målen?
5. Vad kan du göra lokalt för att hjälpa till att uppfylla målen?

Bild 14

Bild 24 – En bättre värld
Avslutningsbild.